

Arkeolojik Eserlerin Ne Zamandan Kaldığı Nasıl Belirlenir?

Arkeologlar kazılarda elde edilen buluntuların ne zamandan kaldığını belirlemek için çeşitli tarihlendirme yöntemlerinden yararlanırlar. Buluntuların toprağın hangi katmanında bulunduğu bakarlar, buluntuların üzerinde tarih ya da resim varsa onları incelerler, kaynak araştırması yaparlar. Ayrıca laboratuvarında deneyler de yaparlar.

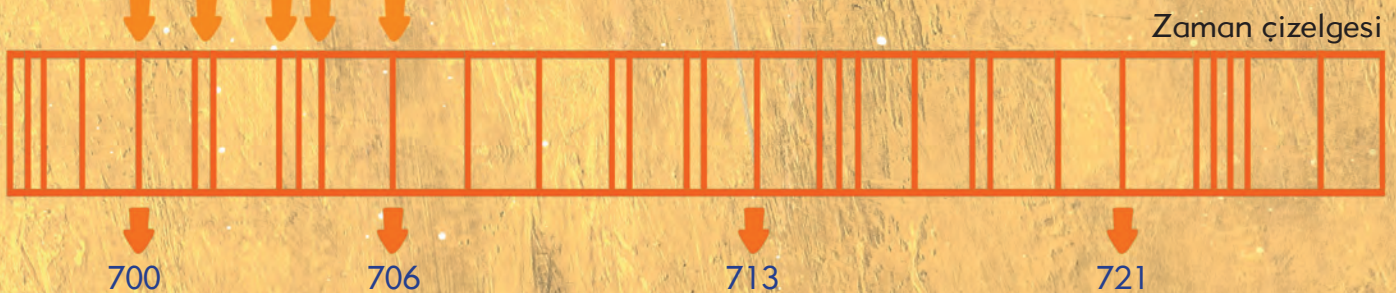
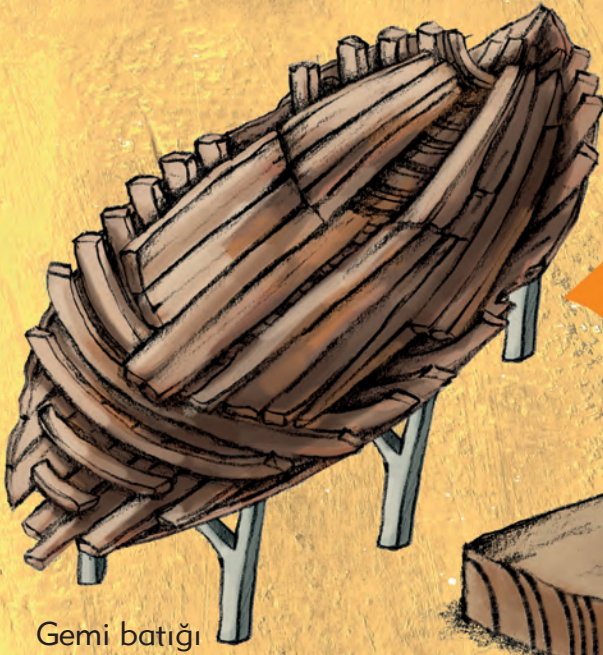
Bir buluntunun hangi yöntemle inceleneceği hangi malzemeden yapıldığına göre belirlenir. Örneğin ağaçtan yapılmış bir arkeolojik eserin ne zamandan kaldığını belirlemek için dendrokronoloji adı verilen ağaç

halkası sayımı yönteminden yararlanılır. Bu yöntemde günümüzden geçmişe uzanan ve ağaçların yaş halkalarını gösteren bir zaman çizelgesi kullanılır.

Bu yöntemle tarihlendirme yapılırken önce eserden bir örnek alınır. Bu örnekte bulunan yaş halkalarının sayısı ve konumları zaman çizelgesindekiyle karşılaştırılır. Bunun sonucunda da eserin yapıldığı ağacın ne zaman yaşadığı ve ne zaman kesildiği yaklaşık olarak belirlenir. Böylece eserin yapım tarihi de yaklaşık olarak bulunmuş olur.

Ağaç halkası sayımıyla tarihlendirme yapalım

Diyelim ki arkeologlar yandaki gemi batığının ne zamandan kaldığını belirlemek istiyorlar. Bunun için ilk olarak batıktan bir örnek alırlar. Bu örneğin üzerindeki yaş halkalarının sayısını ve konumlarını zaman çizelgesindekiyle karşılaştırarak eşleşme olup olmadığına bakarlar. Eşleşme olan bölümün hangi yıllara denk geldiğini belirlerler. Böylece ağacın yaşadığı zaman dilimini bulurlar. Bu, geminin hangi zaman diliminde yaşamış ağaçlardan yapıldığını gösterir. Yandaki batıktan alınan örnekteki halkaların sayısı ve konumları zaman çizelgesinde 700-706 yılları arasındakilerle birebir eşleşiyor. Bu bulguya dayanarak geminin 706 yılından önce yapılmadığı söylenebilir.

Bu Ahşap Ev Kaç Yaşında? Haydi Siz Bulun...

Bu ahşap evden alınan örnekteki yaş halkalarının sayısını ve konumlarını zaman çizelgesindekiyle karşılaştırın. Zaman çizelgesinin örnekteki halkalarla birebir eşleşen bölümünü daire içine alın. Buna göre bu evin hangi tarihte yapılmış olabileceğini bulun. Yanıt sayfanın altında.

Ahşap ev

Örnekteki ve zaman çizelgesindeki her çizgi bir yıla karşılık gelir.

Evden alınan örnek

Zaman çizelgesi

1866

1876

1891

Suzan Lema Gençer
Çizim: Ayşe İnan Alican